

אנציקלופדיה
עבודת ה' פנימית

א-ו - אויל

בלבבי משכן אבנה

אויל

אויל, אולת, העדר של דעת וחכמה, אחד מהגדרים שלו בלשון הקודש הוא **אויל, אולת,** המידה נקראת **אולת,** והגברא נקרא **אויל.** שורשו ומהותו של אויל, אנחנו הרי בשורשי הא'-ו', **או-אולי,** מהותו של האויל, כפשוטו הוא, שבכל דבר יש לו את הצדדים ואת הספיקות של ה-או כך - או כך, אוילי כך, אוילי כך, יש לו חסרון של דעת בכלל, וחסרון של דעת המכרעת, המבטלת והמכרעת את הספק, בפרט, וזה תוארו וזה שמו של אויל.

עומק מהות האויל

אבל בעומק יותר, הרי כמו שאומרת הגמרא בחגיגה לגבי שאלת "מה לפנים ומה לאחור", שמי שמתבונן ב"מה שלפנים" ראוי לו [ובגירסא אחרת - רתוי לו] שלא בא לעולם, איפה השורש של האויל, דהיינו מקום הסתלקות החכמה שמתגלה באויל, באולת? - "אשר יצר את האדם בחכמה", מציאות הבריאה היא גילוי של חכמתו יתברך שמו, כביכול קודם שנברא העולם, עדיין לא היה מציאות של אותו הגילוי של "כולם בחכמה עשית", השיעור של כל מציאות הבריאה, הגדר של כל מציאות הבריאה הוא באופן של חכמה, יש יציאה מן החכמה כפשוטו, בתוך העולם, זהו "אין אדם חוטא אלא א"כ נכנסה בו רוח שטות" ויש יציאה מן החכמה, במה שהאדם בא לעסוק במה שקדם למציאות העולם, מה שקדם למציאות העולם, הוא קדם ל-"כולם בחכמה עשית", והקדימה הזו היא קדימה - לא בערכין של זמן - אלא קדימה בתפיסה, אם תחילת מציאות הבריאה שורש גילוי ית' הוא באופן של "כולם בחכמה עשית", א"כ, הקדימה לאותו דבר היא קדימה להתעסקות בדבר שמעבר לגדרי החכמה, וזה העומק של הכח הנקרא אולת ותואר שנקרא אויל, אויל זה מי שכל מציאותו היא, שהוא מנסה לעסוק במה שהיה קודם שנברא העולם, שם אין גילוי של חכמה עדיין, ולכן זה נקרא לשון של הסתלקות החכמה, הסתלקות הדעת.

ועומק החיבור לאותו מקום, להבין ברור - הבריאה בנויה באופן של שלשלת, לולאות, משתלשלות זו מזו, וכמו שהוזכר, זהו הלשון של אולי והלשון של לולא - אלול, בבחינת לולאות, מצד כך, זה תפיסה המתגלה בתוך הבריאה, השתלשלות - שלשלת - לולאות, הדברים משתלשלים זה מזה.

אבל, כח השורש של האולת, של האויל, הוא מלשון לולא, כלומר, אפשרות שהדבר הוא לא כך, לולי כך, כלומר, נקודת נגיעתו הוא ב"לולי" של כל מציאות שבכל קיום של נבראים, כל "לולי" כגון - "לולא התמהמהנו כי עתה שבנו זה פעמיים", מדובר על מקרה פרטי - שלולי הוא קרה, היה כך וכך, הוא עוסק במה שלא היה, זה "לולא" פרטי, אבל ה"לולא" הכללי הוא עצם ההתעסקות בדבר - שמצד עצם ההיות הוא עוסק ב"לולא" שבו, בלפני מציאות הקיום, זהו ה"לולא" שמתגלה ב-אויל, שכמו שחודד, הוא דבק במקום שלפני החכמה, ששם הכל זה באופן של - "לולא", של לפני נקודת הגילוי שמתגלה בשורש קומת הנבראים, "כולם בחכמה עשית".

שורש העבירה בעבר של ה'מה לפני'ם

בהבנה שורשית, עוד יותר - "אין אדם עובר עבירה [או - אין אדם חוטא] אא"כ נכנסה בו רוח שטות", במובן הפשוט יותר, כל עבירה נקראת עבירה מלשון "תרי עברי דנהרא", מצווה היא מלשון צוותא, חיבור, צירוף, דביקות אליו יתברך שמו, ויש את ההיפך של הדבר שהוא בבחינת העבירה, שהאדם עובר לצד השני, ותולדת הדבר היא, שהוא מדבק את עצמו במה שנברא ביום שני דמעשה בראשית שנאמר בו "יהי רקיע וגו' ויהי מבדיל בין מים למים", "בין מים עליונים למים תחתונים" - כדברי חז"ל, וכן, שנברא בו גיהנם, שנקרא עברה כמו שדורשת הגמ' אין עברה אלא גיהנם שנאמר "יום עברה היום ההוא", זה יום שני שיצר הבדלה, חילוק, וא"כ, אדם העובר עבירה מדבק את עצמו ב"תרי עברי דנהרא", זו ההבנה הפשוטה של עבירה.

אבל בהגדרה השורשית והעמוקה יותר, לא בענפים שבעבירות, אלא השורש של כל מציאות העבירות כולם, העבירה נוגעת בעבר, היא נוגעת בעצם ההיות של העבר, כמובן, לכל הוה יש עבר פרטי שהיה לפניו, יום שני, היום הראשון הוא העבר שלו, יום שלישי, היום השני הוא העבר שלו, וכן ע"ז הדרך, זהו עבר מקרי, זה לא עבר עצמי.

העבר העצמי שחל במציאות הבריאה הוא ה"קודם שנברא העולם", הוא הוא העבר הגמור, כלומר, הוא עבר בעצם, שאין לנו יחס לגעת בו, לדון בו, להתבונן בו, לדבר בו, בכל לשון שלא נאמר - הוא עבר בעצם, כלומר הוא דבר שמעבר להוויה שלנו, הוא העבר שקדם למציאות שלנו, וזהו שורש כל העבירות כולם, שורש כל העבירות כולם, הוא ההתעסקות במה שעבר, במה שהיה כביכול, קודם, בשאלת ה"מה לפנים" שקדם, זה המקום של העבירה, זה המקום של העבר.

ובו מידבק האויל, בו מידבקת האולת, כל עסקו, כל מעיינו, כל חיבורו אינו אלא למקום העבר, במה שהיה ואיננו נמצא, כלומר מעבר לגבולות האדם, בתוך תפיסת הבריאה אנחנו מגדירים עבר, דבר שכשהוא היה, הוא היה הווה, ולאחר מכן הוא הפך להיות מציאות של עבר, אבל כאשר אנחנו עוסקים בסוגיא של "מה לפנים", ה"לפנים" הוא עבר בעצם, הוא אינו שייך לקומת ההווה שבבריאה, אין לו גילוי בתוך מערכת הבריאה - בתוך ה"גבולות עולם", "הן הן גבולות עולם".

דביקות האויל במדרגת חללה של גיהנם שקדמה לעולם

וא"כ, זה שורש המדרגה הנקראת עברה, כי הוא דבר של עבר. - ומצד כך, מדויק מאד, כמו שאומרת הגמ' בפסחים בדף נ"ד, גהינם נקרא יום עברה, כמו שהוזכר, אבל שם אומרת הגמ', שחללו של גיהנם נברא קודם שנברא העולם, מה כוונת הדבר שחללו של גיהנם נברא קודם שנברא העולם? - הגיהנם מתחלק לשתי חלקים, מתחלק לחלק של החלל שבגיהנם, ומתחלק לחלק של האור שבגיהנם, האור של הגיהנם נברא כחלק מקומת מעשה בראשית, כמו שמסיקה שמה הגמ' בפסחים, שהוא נברא ביום שני דמעשה בראשית, אבל חללו של גיהנם, נברא קודם שנברא העולם.

ובעומק, זה גופא נקודת ההבחנה שגיהנם נקרא "יום עברה", כמו שהוזכר, בשני החלקים האלה.

בחלק החיצון יותר, התחתון יותר, ביחס למדרגת האור זה נקרא יום עברה, מלשון "תרי עברי דנהרא", כח האש שהיא מבדלת בין דבר לדבר, היא מפרקת את הדבר היא מפוררת אותו, היא יוצרת אפר, א'-פר, א'-פירור, כי היא מפוררת את הדבר, מבדילה אותו, זה אור של גיהנם.

אבל יתר על כן, במדרגה היותר עליונה, "חללו של גיהנום" שקדמה לעולם, שמה הגיהנם נקרא יום עברה מלשון שהוא עוסק במה שעבר, במה שקדם לעולמו, זהו ה"חללו של גיהנום", וא"כ עומק האויל, שהוא נמצא בגיהנם, הוא לא מידבק במדריגא של אור של גיהנם שנברא ביום שני, אלא הוא מידבק במדריגת חללה של גיהנם שקדמה לעולם, שם מקום הידבקותו, להידבק בנקודת ההעדר, בנקודת החלל, שחל בתוך אותו דבר, זהו המציאות של האויל והאולת, הידבקות בכח העברה, כח העבר בעצם, שורש כל העבירות כולם.

'העדר קודם להויה' - הראשית העצמית של הנפש

אבל להבין בעומק מאיפה השורש של כח האולת, כידוע, בשבעים כוחות שהגר"א מונה הכח הראשון שהוא מונה זהו "העדר קודם להויה", כלומר כל הויה שקיימת במציאות הבריאה, אין תחילת הווייתה ממקום שהיא מתחלת כפשוטו, אלא תחילת הווייתה היא ההעדר שקדם לאותו דבר, בלשון עמוקה יותר, זה העדר שקדם למה שקדם לה, הוא שורש ההתחדשות של ההויה המתחדשת, וכשכח ההעדר הזה מתגלה כפשוטו בדבר, הוא מגלה שלכל דבר יש תכלה, יש קץ, כלומר, יש לו העדר בסופו, זהו סוף כל דבר, כל סוף הוא מחמת שחל העדר בסופו של הדבר, ולכן חל בו מציאות של סוף, אבל ההעדר שחל במציאות של סוף הוא "נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן", זה העדר שבעצם, קיים בראשית ההיות של הדבר ועיקר גילוי בתוך קומת הבריאה, בעין חושית, הוא מתגלה בסופו של הדבר, אבל שורש הווייתו הוא מתחיל בתחילת הוויית הדבר, שהוא מקום העדרו של הדבר, שלפני ההויה, ומכיון שהמעמקים של כל הויה היא מתחילה במקום ההעדר שלה, נמצא שהמקום לבוא ולדון בשאלת "מה לפנים", היא לא נטיה, כביכול, צדדית בנפש, או כפשוטו, נקודת הטעיה שבאה במקרה, אלא העומק שבנפש לבוא ולדון בשאלת "מה לפנים", היא נובעת מהמעמקים שכל ההויה של נפש תחילתה היא בהעדר שקדם לה, ולכן כאשר האדם מנסה לגעת בנקודת הראשית העצמית של נפשו, הוא מנסה לגעת בנקודת ההעדר שקדם להויה, ומשם נובע מקום נפילה של צד קלקול, למקום של אולת, למקום של אויל, אבל עצם ההיות, לגעת במעמקים של מציאות ה"קודם" של הדבר, ה"העדר קודם להויה" שבדבר, זה נגיעה בנקודת הראשית העצמית של כל דבר, רק יש צורה איך נוגעים באותו דבר באופן של הצד של קדושה, ויש את הצד דקלקול שבדבר שהוא נקרא אויל-

אולת, אבל עצם שורש הדבר, לגעת בראשית המעמקים של הדבר, הוא גופא שורש התפיסה הפנימית שהנפש מבקשת לגעת בראשית העצמית שלה, שהוא ה"העדר קודם להויה" שבה, שהוא תחילת הויתו של כל דבר. וא"כ, כח ה-אויל, אולת, שורשו נעוץ בעצם בקשת נקודת ההתחלה, הראשית של הדבר, ונפילתו הוא, כשהוא מנסה להתחבר לשם באופן של מוחין.

חיבור ל'העדר קודם להויה' מנח ההעדר שבנפש

ונחדד, המקום העצמי של החיבור למדרגת ה"העדר קודם להויה" שבנפש, כיון שהוא העדר, איך מתחברים אליו? – ברור ופשוט מיניה וביה – החיבור הוא מתוך העדר של עצמו, משם הוא מתחבר להויה של ה"העדר קודם להויה" של עצמו, כיון שההיות של אותו דבר זה העדר שקודם להויה, א"כ, מקום החיבור לאותו מקום הוא ממקום של העדר שבנפש.

מדרגת ה'אין' של משה רבינו

ובלשון פשוטה זהו ההבחנה של עומק המידה הנקראת ענוה, משה רבינו אומר "ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת", מאיפה מגיע ה"מחני נא מספרך אשר כתבת"? – כלומר, הוא נוגע בהעדר שקודם להויה של עצמו, וזה העומק שנאמר במשה רבינו "והאיש משה ענו מכל האדם אשר על פני האדמה", עומק ענוונותו של משה ושורשה היא במה שהוא נוגע ב"העדר שקודם להויה" של עצמו, ושם הוא באמת מגיע לשפלות המוחלטת שיתכן, לביטול המוחלט שיתכן.

זה נקרא ה"אין" הגמור שבנפש, "ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת", כלומר, מקומה של הענוה של משה, והמקום שממנו הוא אמר "ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת" הם בני ביקתא חדא נינהו, זה אותו מקום בדיוק, ענותנותו היא מחמת שהוא דבק ב"אם אין" שבדבר, במקום ההעדר שקודם להויה של עצמו, משם תחילת הידבקותו, ומשם מקום ענותנותו כמו שנתבאר.

שורש השגת משה רבינו – ממקום הענוה של הר סיני

וא"כ, עומק נקודת החיבור לאותו מקום, היא במקום של הענוה שבנפש, במקום של הביטול שבנפש, ומשם משה רבינו קיבל את כל התורה כולה, "משה קיבל תורה מסיני", כמו

שואמרים רבותינו כידוע, לא כתוב שמושה קיבל תורה מפי הגבורה, אלא "מסיני", ולכאן, כפשוטו, הוא לא קיבל את התורה מ-סיני, סיני זה היה המקום שבו ניתנה תורה, אבל לא משם הוא קיבל תורה, אלא כמו שביארו רבותינו, כדברי חז"ל כידוע מאד, שנבחר סיני מחמת שהוא היה השפל שבהרים, כלומר, משה רבינו קיבל את התורה ממדרגת סיני, ממדרגת סיני הוא קיבל את התורה שהיא המדרגה שנאמר בו עצמו "והאיש משה ענו מכל האדם אשר על פני האדמה", ובמקום זה נקרא סיני, זה אותה מדרגה, ובמקום הזה עצמו, משם ינק משה רבינו את גילוי.

"אין העולם מקומו אלא הוא מקומו של עולם", ואיפה מקום הגילוי של ה"מקומו של עולם"? - עיקר הגילוי הוא במדרגת הר סיני, במקום הענוה של סיני, שם מתגלה ה"הוא מקומו של עולם ואין העולם מקומו" ומשם משה רבינו קיבל את מדרגת תורה, זהו "משה רבינו קיבל תורה מסיני", ולפיכך הגילוי של מדרגתו של משה רבינו, כמו שנתחדד, הוא מתחבר לעצם ההעדר שקודם להויה שבעצמו, משמה שורש חכמתו של "והחכמה מאין תמצא", זה מדרגתו של משה שמשם הוא השיג את מדרגת תורתו.

אויל - נגיעה ב'העדר קודם להויה' באופן של חכמה

אבל כאשר מנסים לגעת ב"העדר קודם להויה" מתוך תפיסת ההויה, זה השברון, זה השבר שנקרא אויל - זה המידה הנקראת אולת, שכיון שהוא מנסה להתחבר לדבר באופן של חכמה, באופן זה הוא מתחבר ל"העדר קודם להויה", אבל בגדרי ההויה של "כולם בחכמה עשית", "אשר יצר את האדם בחכמה", כאן מונח עומק שאלת ה"מה לפנים". יש התחברות ל"לפנים", אבל לא שאלת "מה לפנים", ההתחברות ל"לפנים" היא באופן של הביטול כמו שהוזכר, של ה"העדר קודם להויה", זה ההיפך הגמור של המציאות של האויל, מציאות של האולת, כמו שנתחדד.

שורש נללות ההפכים שב"העדר קודם להויה"

ולפי"ז, להבין יתר על כן, כמו שהוזכר בראשית הדברים, המציאות של האויל היא שהוא מעמיד שני צדדים, או כך, או כך, איפה השורש של מציאות השני צדדים שמתגלה בקומת הבריאה? - בענפים יש את כל גדרי הבריאה שזה שני צדדים, שזה המידה הנקרא לתתא, ספק, אבל השורש של עצם הכח הנחלק לשניים היינו, שכיון שנתבאר והוזכר שבכל הויה

יש את ה"העדר קודם להויה" שבה, כלומר, ההויה של כל דבר היא מורכבת מהדבר והיפוכו של אותו דבר, אין לך הרי, דבר והיפוכו גדול יותר מ"העדר קודם להויה", כשמציירים את זה בהתפשטות הדברים, אז יש דבר והיפוכו שזה האופן של "במקום גילה שם תהא רעדה", או בדוגמא של - "תלמיד חכם צריך שיהא בו שמינית שבשמינית שבגאווה" לעומת כך שצריך שהוא יהיה ענו, וכו' וכו', דוגמאות לרוב של כל כללות ההפכים שקיים במציאות הבריאה, אבל איפה השורש הפנימי של מציאות הדבר שיש כח של כללות של דבר והיפוכו? - ההויה של הדבר, זה עצם ההיות שלו, וההיפוך של אותו דבר זה העדרו, "העדר קודם להויה" הוא שורש כללות ההפכים בעצם הדבר עצמו, בעצם ההיות שלו, ובדקות זה יותר מבעצם ההיות שלו, כלומר, ההיות והיפוכו שהוא גופא נקודת אחדותם גם יחד הוא שורש כללות ההפכים שבדבר.

ושורש הכללות הזה של ההפכים הוא בעצם מגדיר את הדבר שזה לא - או זה, או זה - אלא הוא מגדיר את הדבר שהוא מכריח את שני הדברים בבת אחת, כשמסתכלים לתתא אז היחס הוא - או העדר, או הויה, כפשוטו האש מכלה, יוצרת העדר, המים מקיימים, יוצרים הויה.

אבל בעומק בשורש נקודת הדבר, ה"העדר קודם להויה" היינו **שכל הויה מכריחה העדר**, וכל העדר מכריח הויה, בהדגשה כפולה - זה לא - או זה או זה, וכאן מונח עומק נקודת הדבר שהצירוף של שניהם גם יחד זה עומק מדרגת אחדותם גם יחד.

מדרגת משה רבינו - 'גם' ו'גם'

זהו **מדרגתו של משה רבינו**, וכמו שדורשת הגמ' בחולין כידוע מאד, "משה מן התורה מנין שנאמר בשגם הוא בשר והיו ימיו מאה ועשרים שנה" - וכידוע מאד השאלה הרי, מה לנו לחפש רמז - "משה מן התורה מנין", משה כתוב מאז שהוא נולד, פעמים רבות מאד מוזכר משה, מהו ההבחנה של 'משה מן התורה מנין', ופנים אחד בדבר לסוגיא דידן השתא, "בשגם", מהו "בשגם"? - כלומר, המדריגא של משה רבינו היא נקראת המדרגה של גם, וכבר הוזכר פעמים רבות מאד שמשה רבינו היה כבד פה וכבד לשון וערל שפתיים, שהוא היה **מגמגם**, זה מלשון של גם וגם, והשורש של הדבר נעוץ ברמז של "משה מן התורה מנין שנאמר בשגם הוא בשר" - "בשגם", כלומר, בו מתגלה מציאות של גם, זהו "בשגם", כלומר כל הוייתו של משה רבינו, שורש תפיסת הקומה שלו היא נובעת מאותו מדריגא של

גם, והדוגמא הבהירה והפשוטה לזה אצל משה רבינו, שהרי הוא נקרא בלשון הקרא "איש האלקים", "מחציו ולמטה איש, חציו ולמעלה אלקים", כדברי חז"ל, הוא נמצא למטה, והוא נמצא למעלה, משה רבינו עולה לשמים ויורד לארץ, וחוזר חלילה, "אחיד בשמיא ובארעא", כלומר, הוא מצרף גם עליון וגם תחתון - גם "איש" וגם "אלקים", הוא מצרף את שניהם בבת אחת.

מדרגת 'אנכי עומד בין ה' וביניכם' דמשה רבינו

ולפי"ז, בהבנה בהירה יותר, מהי מדרגתו של משה רבינו, משה רבינו שהוא "מחציו ולמטה איש, חציו ולמעלה אלקים", כלומר, יש מדרגה של "אלקים", "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ", "אלקים" זהו, כביכול, מציאותו יתברך שמו, משה רבינו נמצא בנקודת המעבר בין ה"אלקים" ל"איש", כיון ש"מחציו ולמעלה אלקים, מחציו ולמטה איש", הרי שמתגלה בו נקודת המעבר ממקום של ה"אלקים" למקום של ה"איש", והדוגמא הברורה והפשוטה לזה, "ומשה עלה אל האלקים", לקבל את התורה, והוא מוריד את התורה למדרגת אנשים, לתת, כלומר, הוא עומד בין מדרגת ה"אלקים" למדרגת ה"איש", "אנכי עומד בין ה' וביניכם", וא"כ הוא עומד בין מציאות האלוקות למציאות הנבראים, הוא עומד בתווך שנמצא בין שניהם.

ומקום התווך שנמצא בין שניהם זהו ה"העדר קודם להויה" שזהו מקום תחילת הווייתו של משה רבינו.

גילוי ה'העדר' בתחילת הויתו של משה רבינו

ולכן מתחילת הווייתו של משה רבינו, בהדגשה, הוא נועד למיתה, "ותצפנהו שלשה ירחים", מתחילה אמו הצפינה אותו ג' ירחים ולאחר מכן "ולא יכלה עוד הצפינו" וגו', היא שמה אותו בתיבה בים סוף, כלומר, מתחילת ההויה של משה רבינו כביכול, מציאות הווייתו היתה שאין לו מציאות של קיום, ויתר על כן, הרי קודם לכן כמו שמבואר בפסוק, והרחיבו בזה הרי רבותינו שמעיקרא עמרם אביו פירש מיוכבד מחמת גזירת פרעה ולאחר מכן הוא עשה ליקוחים שניים, כלומר, נעשה העדר מיוחד, גירושי עמרם מיוכבד - שקודם להויה של לידתו של משה רבינו, צורת לידתו באה ממקום שכביכול יש גזירת פרעה שאז, ע"י הגירושין נפקע עצם הלידה של משה רבינו, ומתחדש ליקוחים שניים שנעשה לצורך לידתו, ההעדר

קדם למציאות ההויה – וגם מצד השלב שאחר לידתו המציאות שלו היתה באופן שהיא מציאות של ביטול מכח גזירת פרעה. – זה לא מקרה, כמובן, באופן גילוי של משה רבינו, אלא זהו הגילוי העצמי של "בשגם הוא בשר", ה"גם" שמתגלה במשה רבינו, שמתגלה בו המציאות של – גם, וגם, ושורש הדבר של ה"גם וגם" שמתגלה במשה רבינו, זהו ההבחנה של ה"העדר קודם להויה", ששניהם, ההעדר וההויה, מוכרחים מיניה וביה אחד בשני.

העומק שבספק שב' הצדדים מוכרחים

כל ספק, בעומק, הגדרתו היא שכל צד בספק מכריע את הקיום של הצד ההפכי לו. זה לא רק ששני הצדדים נכונים, אלא ההגדרה הפנימית שבמציאות הספק היא, שההעדר וההויה מוכרחים מיניה וביה, תלויים מיניה וביה זה בזה.

כשנאמר בעמלק "מחה תמחה את זכר עמלק" שכידוע עמלק הוא בגימטריא של ספק, כפשוטו היינו שיש דין לבטל את מציאות הרע, ולמחות את עמלק מן העולם, אמת – אבל בעומק יותר, המצווה למחות את עמלק, כמו שהוזכר פעמים רבות מאד, הגדרתו היא, שעמלק הוא עצם ההעדר שבבריאה, וחז"ל אומרים את זה על השורש של עמלק שזה עשו שהוא ה"שוא שבראתי בעולמי", ועיקר גילוי ה"שוא שבראתי בעולמי" שבעשיו, הוא מתגלה במדרגת עמלק, ולכן שם הוא מקום של הביטול, כלומר, הביטול שלו הוא גילוי של העדר כפשוטו.

ולפי"ז, העומק של עמלק, בהקבלה למה שהוזכר, בערכין דידן השתא, עמלק הוא עצם תפיסת ההעדר, ולכן כיון שמתגלה בו מציאות של העדר, לכן יש דין למחות אותו, זה לא דין לבטל אותו כפשוטו, כמו שחודד, אלא לגלות את מי שהוא, ומה ה"הוא" של עמלק? – ה"הוא" של עמלק, זה העדרו, הוא כח ההעדר בעצם, עמלק הוא לא הויה, שיש דין להפוך אותו להעדר, כפשוטו, אלא זה עצם כחו של עמלק, כח ההעדר, לכן יש דין של "מחה תמחה את זכר עמלק".

עומק התיקון שבמחייית עמלק

אבל בעומק יותר, כאשר מוחים את זכר עמלק, עמלק לעצמו הוא תפיסת ההעדר וזה עומק שורש קלקולו – אבל, כדברי חז"ל, "אין השם שלם ואין הכסא שלם עד שימחה זרעו של עמלק", כשנמחה זרעו של עמלק מתגלה ה"העדר קודם להויה", הופכים את עמלק ל-

העדר, ואז מתגלה ההויה האמיתית של "השם שלם", כלומר, העדרו יוצר גילוי של הויה, וזה גופא נקרא תיקונו של עמלק, קלקולו של עמלק הוא מה שתופסים את הספק, "היש ה' בקרבנו אם אין" שהם שני צדדים כפשוטו, או זה, או זה - אבל כאשר מתגלה שלימות ההארה שבדבר, שזה שלימות תיקונו, מתגלה האחדות של ה"דבר והיפוכו" שנמצא בתוך אותו דבר.

זהו שורש מציאות הספק בצד הקדושה של הדבר, שיש חיבור של שני הצדדים בבת אחת, וזהו העומק של מדרגת משה רבינו כמו שהזכר, שנקרא "בשגם הוא בשר" - גם וגם, חיבור של שניהם גם יחד, וזה ההיפך הגמור של מדרגת האויל, ושל מדרגת האולת, כמו שנתבאר.

עומק ה'תורתך שנעשוי' שבמדרגת ה'לולי'

ובעומק, זהו האויל דקדושה, בהקבלה למה שהוזכר קודם לכן, בראשית הדברים, הוזכר שאויל, מצד אחד, הוא נקרא אויל מלשון לולאות, שבחינת לולאות היינו שהבריאה היא באופן של שלשלת, זה קומת הנבראים, ומצד שני הוזכר שאויל זה מלשון לולא, בבחינת העדר של הדבר.

ובלשון ברורה, להבין, הלשון של לולי נאמר בכמה וכמה מקומות, אבל ביחס של השורש, המקום שנאמר לשון של לולי, "לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי", מהו "לולי תורתך שעשועי"? - להבין ברור, תורת שעשועים נאמרה כידוע מאד בקרא - "ואהיה אצלו אמון שעשועים יום יום", שהתורה קודם שנברא העולם היתה בבחינת שעשוע, וע"ז נאמר "לולי תורתך שעשועי", והרי שמודגש כאן שלא רק "לולי תורתך" "אבדתי בעניי", בבחינת "אם לא בריתי יומם ולילה חוקות שמים וארץ לא שמת", אלא "לולי תורתך שעשועי", ועומק הגדרת הדבר הוא, שהתורה שהיא במדרגה של שעשועים, שהשעשוע בין ה-כן וה-לא, וה-לא וה-כן, זה נקרא "לולי תורתך שעשועי", במדרגת שעשועי התורה, כאשר משתעשעים בדבר, משתעשעים אם הוא קיים או לא קיים, מהעדר להויה, ומהויה להעדר, וחוזר חלילה, זה נקרא "תורת שעשועים", ולכן דייקא נאמר הלשון: "לולי תורתך שעשועי", שה"לולי" כמו שחודד זה הכח שמחבר בין שתי הדברים, הוא מחבר בין הצד התחתון שב"לולי", שהוא במקום ההעדר, והוא מחבר את ה"לולי" שהוא בבחינת לולאות, שזהו באופן שה"לולי" של ההעדר, מוליד את כל השתלשלות הבריאה בהבחנה של שלשלת, זה גופא מדרגת האויל

דקדושה שמתגלה מכחו של משה רבינו, שמצרף את ה"אלקים" ואת האיש", ומחבר את שניהם גם יחד, שבנקודת חיבורם זוהי שלימות ההארה במדרגה הנקראת אויל כמו שחודד.

גילוי הא-ה-1-ה - הוי"ה שבמדרגת אויל

ולפי"ז להבין ברור שזהו שלימות מדרגת האויל, הגימטריא של אויל הוא מ"ז, שמ"ז כידוע זהו צירוף של שם הוי"ה ושם א-ה-י-ה, הוי"ה זה מה שקיים, א-ה-י-ה זהו מה שאינו קיים והוא עתיד להיות, זהו בדיוק ההקבלה של הדברים שנתבארו עד השתא, כלומר, אויל דקדושה זה מי שמחבר, ממקום ההעדר, והרי לא מדברים בהעדר כפשוטו, אלא ב"העדר קודם להויה", "העדר קודם להויה" בלשון של שמות הקדושים זה נקרא א-ה-י-ה הוי"ה, "העדר" - א-ה-י-ה, "קודם להויה", ממנו נעשה מציאות הוי"ה, זהו חיבורם של א-ה-י-ה והוי"ה שמצטרפים גם יחד.

כשהקב"ה שולח את משה רבינו לבני ישראל בשם "א-ה-י-ה אשר א-ה-י-ה" - "כה תאמר לבני ישראל א-ה-י-ה שלחני אליכם", קודם לכן נאמר "שמי הוי"ה לא נודעתי להם", ואצל משה רבינו נאמר כביכול, שהקב"ה נגלה לו בשמו, כלומר, אצל משה רבינו מתגלה עומק נקודת האחדות של ה"א-ה-י-ה שלחני אליכם" והשם הוי"ה המתגלה, ומכח כך מתגלה תחילת הדבר במקום העדרו, ובתחילת שלימות גילוי, במקום הווייתו, ובחיבורם גם יחד, זו המדרגה שהיא מדרגתו של משה רבינו, בבחינת א-ה-י-ה הוי"ה ששוא מ"ז, כמו שהוזכר.

מדרגת 'מחשבה זרה' דאויל ומדרגת הרז העליון

ולפי"ז, בהקבלה למה שהוזכר לעיל, בדרך רמז, המ"ז עצמו זה ראשי תיבות של מחשבה זרה, מהי מחשבה זרה? - כמובן, כשאדם חושב דבר שלא ראוי לחשוב בו, א"כ הדבר זר לו, זה נקרא מחשבה זרה, והדוגמא הפשוטה, כשאדם עומד בתפילה באופן של "עומד לפני המלך", והוא צריך לכון פירוש המילות וכל שאר הכוונות הראויים בתפילה, כל מחשבה שהיא איננה מענין הדבר היא נקראת זרה ביחס לאותו דבר, וקל וחומר אם ח"ו הוא חושב בג' קליפות טמאות, זה נקרא "מחשבה זרה" כי הוא עוסק במה שזר לעצם נשמתו. אבל בעומק של השורש של הדבר, מה הגדר של זר, כידוע מאד, זר מתהפך לאותיות רז, כלומר המחשבה הזרה היא כאשר הוא עוסק ברז שהוא מעבר למדרגתו שלו, זהו הזרות

העליונה, כמו ש"זר הקרב יומת", כלומר שכשהוא מנסה להתקרב לדבר שהוא מעבר למדרגתו, לשיעור קומתו, לשיעור קדושתו, זהו ה"זר הקרב יומת", זוהי בחינת מחשבה זרה, מצד האויל, כל מחשבותיו הם בגדר "מחשבה זרה", כי שורש תחילת מחשבתו מתחילה מה"העדר קודם להויה" שבו, ומכאן ואילך הוא מנסה לחשוב את כל מחשבותיו, כלומר, זה עצם עצמותו, נמצא שכל מחשבותיו מתחילתו ממקום הזרות שבו, זהו "מחשבה זרה" של מדרגת אויל, וע"ש כן **אויל** הוא בגימטריא מ"ז כמו שהוזכר, שהוא ר"ת מחשבה זרה - כי הווייתו מתחילה במחשבה שכל תחילתה היא ממקום הרזות הבלתי מושגת, והוא מנסה להצטרף אליה, והוא זר בערכה, כל הווייתו אינה אלא מציאות של מחשבה זרה.

אבל מצד היפך הדבר, כמו שחודד, שעומק נקודת החיבור במדרגת "העדר קודם להויה" היא להתחבר לדבר מכח מדרגת ה"העדר" שבדבר, זה "החכמה מאין תמצא", הוא מגיע מהרז העליון, והוא מצטרף למקום שהרז הופך להיות **אור**, שכידוע רז - **אור** שווים אהדדי שזהו אותו גימטריא - כאן מתגלה שלימות הארתו, וזה מדרגת "החכמה מאין תמצא", מדרגת דעת שלימה שזהו מדרגתו של משה רבינו.

א"כ, היפך מציאות של **אויל**, שהוא הצירוף ל"העדר קודם להויה" באופן של מחשבה שהיא מחשבה זרה, שלימות מדרגת החיבור במדרגת **א-ה-י-ה** והו"ה שמצטרפים יחד אהדדי, זה שלימות נקודת התיקון.

גילוי 'העדר קודם להויה' באופן של עתיד-דעת

ולפי"ז בהקבלה למה שהוזכר לעיל, הזכרנו ששורש כל כח הרע שמתגלה ב**אויל**, שורש כל העבירות הוא במה שעוסקים בעבר, השם שמצטייר בו מציאות של עבר זה שם **א-ה-י-ה**, **א'**, **היה**, כלומר, יש צירוף **בא-ה-י-ה** למה שהיה, אבל הצירוף הוא מכח ה"העדר קודם להויה" כמו שנתבאר, זה התיקון של מדרגת עבירה, ולפי"ז, הצירוף של עבירה שנהפכת לקדושה הוא, שאם בכל עבר לא מתייחסים לעבר כעבר אלא ביחס למה שעתיד להיות, עבר, הווה ועתיד - א"כ היחס לעבר הוא ביחס של "העדר הקודם להויה", ואז זה לא יחס של עבר כעבר אלא זה היחס של העבר ביחס למה שעתיד להיות, זהו ה**א-ה-י-ה** - הו"ה דתיקון כמו שנתבאר.

זוהי מדרגת העתיד ששורשו באותיות דעת, וזהו מדרגתו של משה רבינו שהוא דעת דתיקון, דעת עניינה שכל ההעדר הראשון, היחס שאנחנו מתייחסים אליו הוא "העדר קודם להויה"

באופן של עתיד, זוהי קומת הדעת של משה רבינו, "יודע דעת עליון" מהצד העליון שבדבר, היפך בלעם שהוא רובע את בהמתו.

מדרגת ליל שבת - גילוי ה'העדר קודם להויה'

"ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד", הא' ל' ו' שבאויל, אולת, זהו הל"ו שעות ששימוש האור ה-א', האור הראשון, ששם לא היה "ויהי ערב" כפשוטו, "ויקרא אלקים לאור יום ולחושך קרא לילה", זהו חוץ מהאור ראשון ששימש ל"ו שעות, אבל בל"ו שעות ששימש האור הראשון, כמו שאומרים רבותינו, יום שישי, ליל שבת ויום שבת, שם לא התגלה ערב כפשוטו, אלא התגלה שם מציאות של אור, וא"כ היה הפקעה מה"ערב" שהוא אופן של התחברות למציאות העבר [-אותיות ערב] כפשוטו, זה קדושת שבת קודש, בשבת קודש, כשמתגלה ערב, לא מתגלה עבר, אלא מתגלה איך ההעדר קודם למציאות של הויה. זה העומק שהנפשות מרגישים בליל שבת קודש קדושה יתירה מהיום של שבת קודש, מחמת שהחיבור הוא להעדר שקודם להויה, "ויהי ערב ויהי בוקר" - זהו בפשוטו, אבל "ולכל בני ישראל היה אור במושבותם", משורש האור הראשון ששימוש ל"ו שעות, זה האולת, אור ל"ו, זה בחינת האולת דתיקון, זה שלימות ההארה שמתגלה, "לכו"ע בשבת ניתנה תורה", שהיא ניתנה ע"י משה רבינו, חיבור של ה"העדר קודם להויה", א-ה-י-ה הויה, "השם שלם", שמו יתברך ואין בלתו.

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל,
וכן מקבץ שאלות ותשובות לפי סדר הפרשיות,
יש לשלוח בקשה לכתובת:
info@bilvavi.net

[לקבלת העלון השבועי והשו"ת דרך הפקס,
יש לשלוח בקשה למספר הפקס 03-548-0529]

לברורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:
טלפון 052-763-8588 ■ פקס 03-548-05294 ■ ת.ד. 16452 ירושלים מיקוד
info@bilvavi.net ■ 9116302

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול השון"
ישראל 073.295.1245 | USA 718.521.5231

שיעורים שבועי

אנציקלופדיה מחשבה
חולון יום ד' 20:30
רח' קדמן 4
לפרטים 050.418.0306

אנציקלופדיה עבודת ה'
ירושלים - יום ג' 20:30 בדיוק
רח' הרב בלוי 33
לפרטים 052.765.1571

בלבבי

ל"ג בעומר

חולון

יום רביעי

20:30

רח' קדמן 4

ירושלים

יום חמישי

19:00

רח' הרב בלוי 33

בלבבי משכן אבנה

השיעורים של הרב זמנים ב"קול הלשון"

073.295.1245 | ישראל | 718.521.5231 USA